

Východiska a praxe ochrany přírody a krajiny v České republice

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

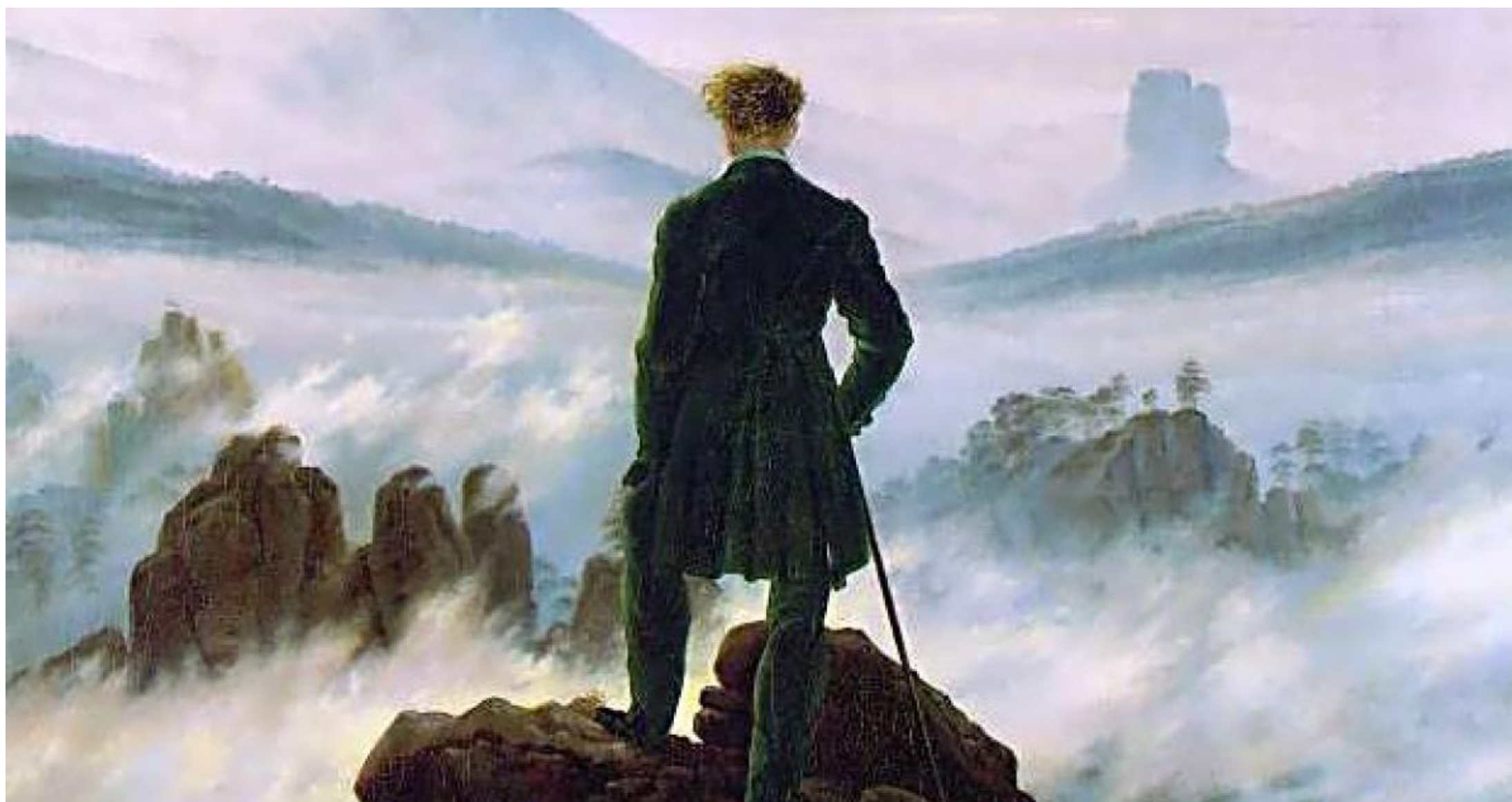

Proč chráníme přírodu?

- Protože je krásná
- Protože je užitečná
- (Protože má hodnotu sama o sobě)

Je příroda krásná?

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Estetická ochrana přírody

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Estetická ochrana přírody

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Je příroda užitečná?

Vědecká ochrana přírody

- Biodiverzita
- Ekosystémové služby
- Genové zdroje
- Územní ekologická stabilita

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Ochrana přírody do 1990

- Soukromé aktivity (Kutná Hora – první okrašlovací spolek 1861)
- Koordinace ze strany státu (MŠNO, Ústřední konzervátor státní péče o ochranu přírody od 1922)
- První zákon o ochraně přírody 1956 (*Zákon o státní ochraně přírody*)
- Ministerstvo životního prostředí 1990

Zákon o ochraně přírody a krajiny

Druhová ochrana

- chrání všechny druhy rostlin a živočichů před zničením, zvláště chrání volně žijící ptáky a dřeviny rostoucích mimo les

Územní ochrana

- chrání územní systém ekologické stability, významné krajinné prvky, krajinný ráz a zřizuje přírodní parky a přechodně chráněné plochy

Ochrana neživé přírody

- chrání jeskyně a přírodní jevům na povrchu, a poskytuje ochranu paleontologickým nálezům

Zvláště chráněná území

Velkoplošná

- Národní parky – Krkonošský NP, NP Šumava, NP Podyjí a NP Česko-Saské Švýcarsko
- Chráněná krajinná oblast - 26

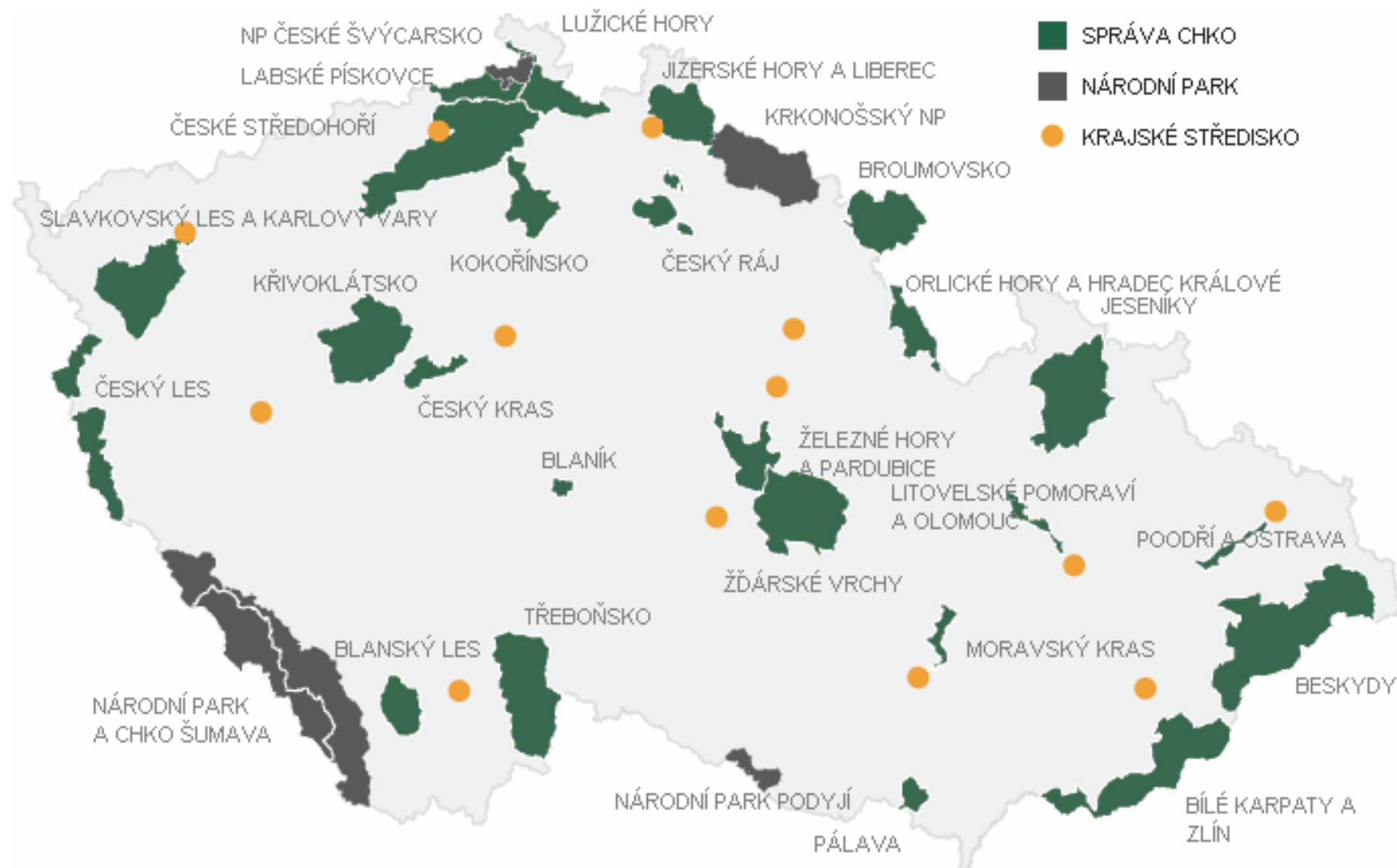
Maloplošná

- národní přírodní rezervace
- přírodní rezervace
- národní přírodní památka
- přírodní památka

Celkem zhruba 15 % území ČR

Zvláště chráněná území

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Předmět ochrany

- Každé zvláště chráněné území je zřízeno ke specifické ochraně:
 - živočichů
 - rostlin
 - přírodních stanovišť
 - ekosystémů
 - geomorfologických útvarů
-
- výjimky ze zákazů lze povolit v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody

Krajinný ráz

- přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti
- je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu
- umístování a povolování staveb pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině
- K umístování a povolování staveb je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody
- ochrana krajinného rázu se týká nejen území s jeho zvýšenými hodnotami (zvláště chráněná území a přírodní parky), ale i ostatní krajiny

Krajinný ráz

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Krajinný ráz

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

NATURA 2000

- Evropská síť území chráněných podle pravidel EU
- Ochrana těch druhů a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejceněnější
- Dva typy chráněných území:
 - ptačí oblasti
 - evropsky významné lokality
- Celkem 14 % území ČR

Aktivní péče/management

- Ochrana člověkem ovlivněné krajiny
- ústup od klasického hospodaření
- odklon od pastvy
- úbytek otevřených stanovišť a druhů otevřených biotopů (stepi, lesostepi, světlé lesy)
- Meliorace

Aktivní péče/management

- dynamické pojetí (management): aktivní ovlivňování
- regulační – kosení luk, pastva, extenzivní zemědělství, letnění rybníků atd.
- rekonstrukční – odbahnění, odlesnění, tvorba tůní atd

Aktivní péče/management

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Aktivní péče/management

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Aktivní péče/management

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Geoparky

- území, které zahrnuje konkrétní geologické dědictví
- geologické lokality musí být z odborného hlediska významné a reprezentativní
- geopark je iniciativou místních obyvatel zaměřenou na dobrovolnou ochranu, prezentaci, interpretaci hodnot, vzdělávání a šetrné využívání území cestovním ruchem
- Síť národních geoparků
- 9 certifikovaných národních geoparků

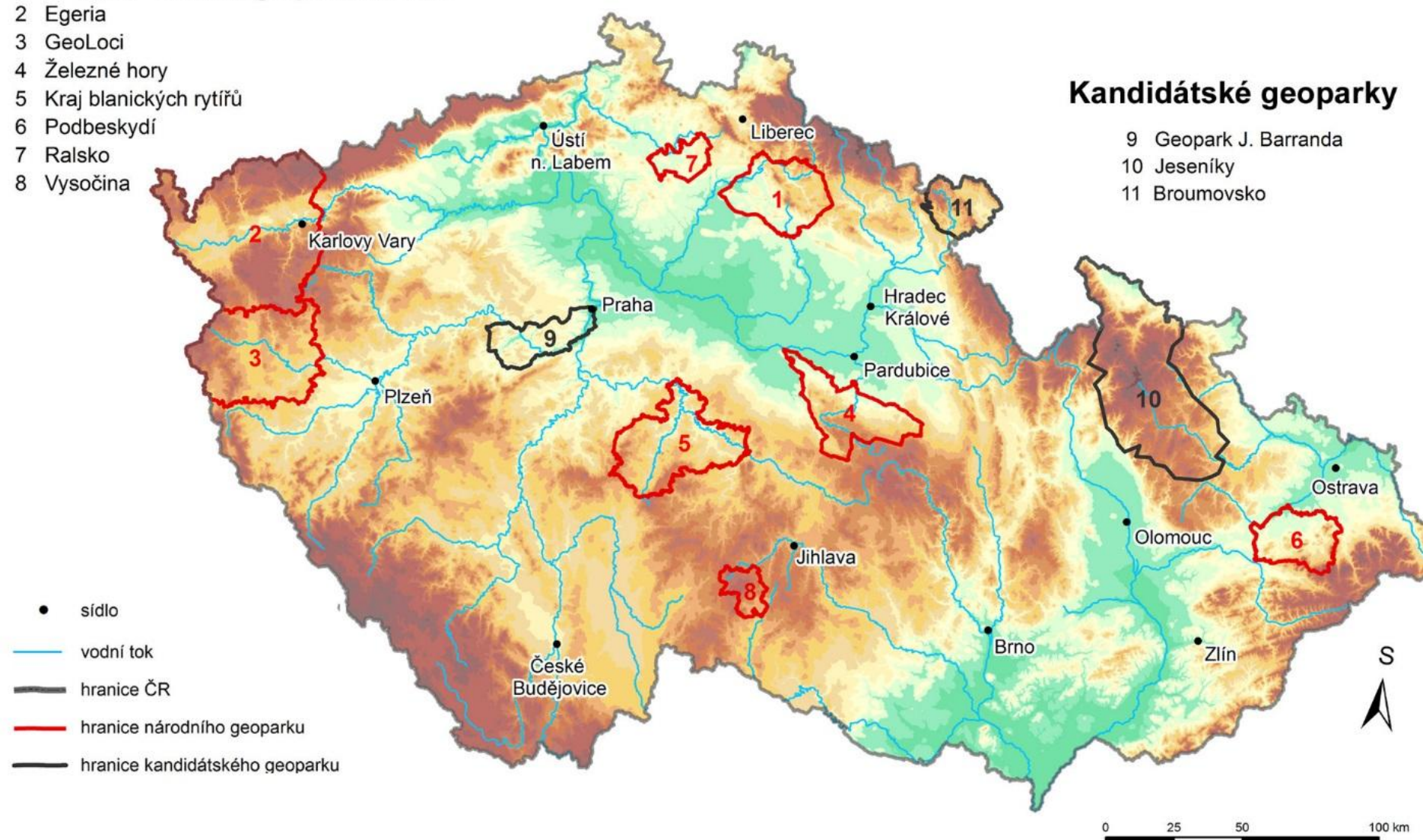
Aktivní péče/management

Národní geoparky

- 1 Český ráj - Globální geopark UNESCO
- 2 Egeria
- 3 GeoLoc
- 4 Železné hory
- 5 Kraj blanických rytířů
- 6 Podbeskydí
- 7 Ralsko
- 8 Vysočina

Kandidátské geoparky

- 9 Geopark J. Barranda
- 10 Jeseníky
- 11 Broumovsko

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Soukromé rezervace

- Část přírody či kulturní památka chráněná výhradně z vůle nestátního vlastníka či s jeho souhlasem jinou nestátní osobou
- Soukromí vlastníci
- Spolky
- Pozemkové spolky ČSOP (167 ha ve vlastnictví x 79 ha v nájmu)
- Celkem zhruba kolem 600 lokalit

Česká krajina ops.

- Přírodní rezervace Milovice od roku 2015 v bývalém vojenském prostoru Mladá
- vlastníkem lokality je Středočeský kraj
- Návrat původních druhů velkých kopytníků do krajiny - zubrů, divokých koní a praturů
- Aktivní péče o zachovalé otevřené stepi, obývané řadou vzácných rostlin a živočichů
- Aktuálně se připravuje vyhlášení NPP Mladá

Přírodní rezervace Milovice

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Prostor pro vaše dotazy...

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

